

Romániában	
Egész évre	— — 1150
Félévre	— — 600
Negyedévre	— — 320
Egy hónapra	— — 110

Csehszlovákiában

Egy hónapra	Ck 40—
Egyes szám	— — 3—

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

Szerkesztőség, kiadó-
hivatal és nyomda:Cluj-Kolozsvár, St. Baron
1. Pop (Brassai-utca) 10.

Telefon:

Szerk. és kiadóhivatal
9-77

No. N. Sz. — — — 2-28

Egyes szám ára pályá-
száron és vidéken 5 lej
Bukarestben is 5 lej

1927 augusztus 1 Hétfő

Cluj-Kolozsvár * X évfolyam * 171 szám

5687 Ab 3

A kormány be akarja fejezni a felirati és igazolási vitát

Hétfő délutánra végezni akarnak a parlamenti munkával. A kamara csaknem szó nélkül validálja a mandátumokat. Misztikus hírek az ellenzéki vezérek bíróság elé állításáról

(Bucuresti-Bukarest, július 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) Négy napig tartó zavaros intermezzo után a belpolitikai helyzetben ismét helyreállt az Averescu-kormány eltávolításával keletkezett statusquo. A tábornok szenátusi kijelentései által támasztott vihar elült oly hirtelen, mint egy nyári zápor. Nem is volt egyéb ez a művihar, mint a politika nyári kacsája, mely végül is belefűllt a saját zsirjába. A „Viitorul” tegnap ismét a békét és a jobbtra térést hangoztatta a nemzeti parasztpárt felé, ma pedig a „L'Independence”, a liberálisok franciányelvű félhivatalosa pengeti sokkal határozottabban és félre nem érhetőbben a nemzeti erők egyesítésének szükségességét.

A két reális politikai erő: a liberálisok és a nemzeti parasztpárt között azonban ma rendkívül homályosak a kapcsolatok s ez bizonyos idegességet váltott ki, különösen a kormány részéről, amely napról-napra érezhetőbbé válik.

Maga a tény, — írja a bukaresti „Cuvantul” — hogy Bratianu Jonel is elvesztette legendás hidegvérét és nyugodtságát, bizonyítja az, hogy a belpolitikai élet surlódásai a kormányt sem kímélték meg. A miniszterelnök olyan

manőverekbe kezdett, — írja a lap — amelyek nélkülözik a szokott bizsogást és céltudatosságot. Olyan manőver volt Averescu tábornok mesterséges feltámasztása is. A miniszterelnök taktikai szempontból második kormányzópártot próbált elővarázsolni a néppárt maradékaiból, amelynek azután nyugodt lélekkel átadja — ha majd akarja — a kormányzat szekerének rudját.

Az akció azonban hajótörést szenvedett. A néppárt fellázadt vezére ellen s így nem sikerült a feltámasztás, amely egyébként sem látszott tulságosan veszedelmesnek. Hiszen, amit Bratianu nem tud megcsinálni, azt még kevésbé valósíthatja meg Averescu tábornok. Epen ezért Bratianu már a történelmi kézfogás utáni második napon otthagya illúzióival együtt Averescu tábornokot — Bratianunak még szüksége lesz reá — és visszafordult Maniu Gyulához azzal a céllal, hogy őt arra bírja, hogy feladjon politikájával.

Maniu „felhagyása” azonban ép olyan nyom nélküli illúziója Bratianunak, mint amilyen az Averescu tábornoké, hogy még valaha kormányra kerüljön.

Igéreték és fenyegetőzések

Bratianu azonban — folytatja cikkét a „Cuvantul” — mégis megkísérli ismételt Maniu kibékítését és megkísérli más álláspontra hozni a nemzeti parasztpártot, a statusquo fenntartásának biztosítására.

A miniszterelnök két fegyverrel él akciójában: tárgyalásokkal és fenyegetésekkel. Két szíren vibrál a nemzeti parasztpárti vizeken, — Titulescu, aki tegnap együtt ebédelt és azután öt óráig tartó megbeszélést folytatott Vaida Sándorral — és Tancred Constantinescu, aki igazgatósági tagságokat csóvál a nemzeti parasztpártiak feje fölött.

Titulescu és Tancred Constantinescu akcióját titokzatosan egészíti ki a nemzeti parasztpártiak jóakaró barátainak megrémült sugdolózása: Jilava.

Különösen ez utóbbi az, amely élénken foglalkoztatja a főváros politikai köreit. Az „Adeverul” már világosabban ír a kérdésről és tudni véli, hogy a keringő hírek szerint bírósági eljárás van folyamatba téve egyes politikai személyiségek ellen. A szóbanforgó politikusok közül, akiknek soraiban több prominens nemzeti parasztpárti személyiség is van, Mihai Manoilescu volt helyettes pénzügyminiszter nevéét is emlegetik. Hír szerint, — írja az „Adeverul” — az egész kérdést környező minisztériumot csupán Bratianu Jonel és Stelian Popescu igazságügyminiszter ismerik. A végrehajtó intézkedések csak azért késnének állítólag, mert a parlament bezárását várják, hogy ezáltal elejét vegyék egy esetleges nyilvános vitának. Ellenzéki politikai körökben mosolyogva fogadják ezeket a híreket, amelynek nem tulajdonítanak különösebb fontosságot.

Szétfoszlik a második kormányzópárt legendája

Lassan szertefoszlik a pótválasztások által kreálható mesterséges második kormányképes ellenzék meséje is. Averescu tábornokhoz kö-

zelálló körökben a szenátusi kézfogás után már nyíltan hangoztatták, hogy a pótválasztásokon 10 képviselőt hoznak be a liberálisok segítségével s a többi majd magától jön. Rövidesen kiderült azonban, hogy képviselői pótválasztás mindössze két helyen lesz az országban, Durostori és Baltimegyékben. A két megüresedett képviselői mandátum közül a kormány az egyiket Navrodinak, a „Viitorul” igazgatójának tartotta fenn, aki megbukott a szenátusi választásokon. Így hát nem könnyű kiszámítani, hogy a néppárt számára mindössze egy mandátum maradt hátra, amely a hétfő délután véres reményeit mindenestire fölöttébb leüti.

Igy történt azután, hogy a néppártban megindult a bomlás folyamata, a kormány pedig ismét a nemzeti parasztpárt felé fordította arculatát. Ime, mit ír a L'Independence:

Testvéri együttműködés

Meg kell állapítanunk, hogy a nemzeti parasztpárti vezetők legutóbbi tanácskozásuk al-

Hol lesznek a pótválasztások

A kormányzópárt döntött már arravonatkozólag, hogy vezető politikusi közül ki melyik mandátumot tartja meg. Ennek alapján megállapították, hogy mindössze öt kerületben lesz pótválasztás. Durostói és Baltimegyékben képviselőt, három más megyében pedig szenátort választanak. A képviselői mandátumok egyikét már előre lefoglalták Mavrodi részére, aki a „Viitorul” főszerkesztője és aki a szenátorválasztásokon kibukott.

Titulescu egyetemi szenátor lesz

Mandátum nélkül van még Titulescu kultügyminiszter is. Az „Adeverul” arról értesül, hogy Titulescu a bukaresti egyetemi szenátorságra aspirál. Pangrati egyetemi tanár, jogtudós, a caliacramegyei képviselői mandátumot

kalmával nyugodtságukról adtak tanúságot és őrizkedtek attól, hogy a közérzelmeket megsértsek. Ez az ésszerű magatartás elhithetővé válik, hogy a nemzeti parasztpárt a felirati vitában precíz fogja álláspontját, amelyből ki fog világítani, hogy az új dinasztikus rendet illetően semmi sem választja el a többi kormányzó pártoktól. A lap megleghangú felhívással végzi cikkét, amelyben testvéri együttműködést kér a haza érdekében.

A kormány tagjainak álláspontját látszik visszatükrözni az a kijelentés, amely egy másik bukaresti napilapban látott napvilágot.

A két reális erő

— Nehéz kormányzás napjai várnak a séfre, — mondotta a liberális vezetőember. Nem szabad komolyan venni bizonyos érzelmi gesztusokat és különösen nem szabad jelentőséget tulajdonítani a szenátusban történeteknek. A nemzeti parasztpártiakkal haladéktalanul helyre kell állítani a normális viszonyt. Természetesen az ő érdekük is az, hogy ezt a dolgot megérintsék. Két reális erő van az országban, amelyek fölött nem lehet elhaladni. A két erő közötti normális kapcsolatok sok rossznak végét fogják jelenteni, de mindenekelőtt is visszaadják a kormányoknak az eredményes kormányzáshoz szükséges lelki egységet. A politikai szökevények korának pedig a közmorál érdekében véget kell érnie.

Újra előtérben az Averescu-Jorga fuzió

— A néppárt kebelén belül — írja az „Adeverul” — a bomlás folyamata feltartóztatlanul halad tovább. Az elégedetlenek furdőre küldték Averescu tábornokot, — írja ironikusan a lap — hogy kiheverje a szenátusi kézfogás fáradalmait, az ittmaradt vezérek pedig a tilalom ellenére is folytatják a tárgyalásokat a nemzeti parasztpárti vezérekkel. Úgy az „Adeverul”, mint a „Lupta” tudni véli, hogy a teljes likvidálás kérdése immár a legközelebbi napokban el fog dőlni, midőn is a volt miniszterek s mögöttük a hívők serege Garoffiddal, Petroviccsal és Manoilescuval az élén, be fognak lépni a nemzeti parasztpártba.

Nem volna teljes a kép Averescu tábornok legutóbbi politikai pályafutásáról, ha nem számolnánk be arról a hírről, amelyet a bukaresti „Cuvantul” röpit világgá. Eszerint Averescu tábornok, mielőtt külföldre utazott volna, érintkezést keresett Jorga professzorral. A néppárt vezére autóval Valenibe utazott ki, hogy Jorgával napirenden lévő politikai kérdéseket megbeszélje. A lap szerint Averescu tábornok meg fogja ismételni a két párt fuziójának megvalósítására vonatkozó indítványát, Jorga professzor azonban Averescu tábornoknak a szenátusban tett kijelentése után, minden további nélkül vissza fogja utasítani ezt az ajánlatot

tartotta meg magának, így az egyetemi tanárok szenátori mandátuma megürült. Azt írja az „Adeverul”, hogy az egyetemi tanárok körében már megindult a mozgalom abban az irányban, hogy Titulescut, mint volt egyetemi tanárt, válasszák meg képviselőjükül.

Az aradi választás a kamarában

A kamara tegnapi éjjeli ülésén Pop-Csicsó az első felszólaló, aki az aradi választás elleni panaszait adja elő. Főként Vulpe Josif működését kifogásolja. Előadja, hogy őt is lelővéssel fenyegették, mert választási propagandát mert végezni és feleségével együtt bajonettek között hurcolták el. (Derűtség.)

Vajda: Nem illik nevetni olyan szomorú tény fölött, hogy egy román embert, aki a

legsúlyosabb időkben hőiesen viselkedett nejjével együtt a hazáért, csendőrök hurcolnak el. (Nagy zaj.)

Elnök felfüggeszti az ülést, majd Pop-Csicsó folytatja beszédét és hosszasan ismerteti az Aradon történteket. Vádolja a csendőrséget és a bírakat is. A törvényesség helyreállítását követeli.

Kreuther sváb szintén a választási visszaélések ellen szólal fel. Dicséri Pop-Csicsót.

Duca belügyminiszter: Erdélyben inkább Önök voltak a többségi párt, mi a kisebbségek. (Derűtség.) Azokat a prefektusokat, akik ren-

Sürgősen bezárják az igazolási vitát

A kamara ma délelőtti ülésén Condruş libe-rális ismét hangot ad a máramarosi nép óhajainak, különösen a vasuti közlekedés nehézségei tekintetében.

Kreuter sváb folytatja az aradi választások ügyében tegnap megkezdett beszédét és felvassa egy bírónak jelentését, amely hivatalosan megállapítja, hogy a választást bezárta, holott még a választók száza vártak és akadályozva voltak a szavazásban. A belügyminiszter rendeleteit semmibe vették a helyi organumok, akiknek megbüntetését követeli.

Duca belügyminiszter kijelenti, hogy első ízben hallja Kreuter panaszait és hangsúlyozza, hogy ahányszor tudomására hoztak visszaéléseket, sohasem késett a szankciókkal. Így felmentette Kisküküllő prefektusát, mert megakadályozta a szavazást 20 kisebbségi községben. Biztosítja Kreutert, hogy a kormány jó érzelmeitől van áthatva a kisebbségek iránt és a legjobb viszonyban kíván velük élni. Kéri, hogy minden ezzel a politikával ellentétes aktust hozzanak tudomására, hogy teljes szigorúsággal megbüntesse a közigazgatási visszaélések elkövetőit.

Vaitoiu válaszol az aradi választás elleni panaszokra, kijelenti, hogy az ellenzék propagandáját senki sem akadályozta, arról nem tehet, hogy a lakosság a liberálisok oldalán áll azért a sok jóért, amit velük e párt tett. Felhossa Pop Csicsó vejének esetét, akit egy erdélyi asszony megpofozott. (Zaj, heves összehúzóalkozás Mihaleche és Manolescu Stranga, valamint Aurél Dobrescu között.)

Ford fia egymillió dollárt akart palesztinai jelzálogkötvényekbe investálni

Az ifjabb Ford vette rá apját álláspontjának revíziójára. A Bernstein-Ford pör bíróságokivüli elintézési nyert

(Newyork, július 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ford környezetéből közlik azt az érdekes hírt, hogy az autókirálynak az antiszemitizmusból való megtérését voltaképpen Henry Ford fia, a fiatal Edsel Ford eszközölte ki.

Körülbelül egy évvel ezelőtt a fiatal Ford tárgyalásokat folytatott az amerikai „Zionist Investment Corporation” vezetésével egymillió dollárnak palesztinai jelzálog-kötvényekbe való investálásáról. E tranzakció közvetítője a Detroitból való Morris Friedberg volt, azonban cionista körökben erősen tiltakoztak az ellen,

Közel tízmilliárd frankot jövedelmez Franciaország idegenforgalma

Hétszáz helyicsoport gondoskodik Franciaországban, hogy az idegenek jól érezzék magukat

(Páris, július 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) A háború befejezése óta az emberek szabadságuk idejét szívesebben töltik utazgatással, idegen országok és városok megtekintésével, mint akár világfürdőkön való egyhangu tartózkodással. Mindenki, aki csak teheti, külföldre igyekszik, hogy lássa, a háború óta mily irányban és mennyit fejlődtek a harcban állott és a semleges országok. Az idegenforgalmi irodák módfelett nekilendültek és erről a nekilendülésről Pierre Audigier, Franciaország idegenforgalmi egyesületei szövetségének elnöke érdekes kijelentéseket tett előttem.

— Mi is — mondotta az elnök — a hábo-

deletem ellen működtek, elmozdítottam és más szankciókat is alkalmaztam. A vitát a reggeli ülésen folytatják.

A szenátus éjjeli ülése

A szenátus éjjeli ülésén elfogadták az igazoló bizottság előterjesztését és Cisar római katolikus érseket jogszerinti szenátornak ismerték el.

Acu nemzetipárti kifogásolja, hogy immunitási jogának felfüggesztése nélkül beidéztek a hadbíróra, holott nem történt tettenérés.

Elnök jelenti, hogy a régenstanács szerdán fogadja a szenátus küldöttségét a felirattal.

A kamara ezután igazolta az aradi mandátumokat, mire az elnök felfüggesztette az ülést és a képviselők átvonultak a patriarchátusra, ahol gyászmise volt Ferdinánd király emlékére.

A mise után folytatták az ülést. Baltimegye választásai következtek. Betianu ellenzék, a katonaság és csendőrség alkalmazása ellen panaszkodik.

Duca belügyminiszter jelenti, hogy az egyesülés első éveiben szükség volt a katonaságra Beszarábiában, a csendőrséget fokozatosan átszervezik és a közigazgatás kitünő szerve lesz Tatarescu tervei alapján.

Cisar bemutatkozása a szenátusban

A szenátus ülésén Cisar érsek a katolikus hívők mély fájdalomának adott kifejezést Ferdinánd király elhunytá fölé. Kijelentette, hogy a hívők élén imádkozik Mihály királyért. Értékelné tudja azt a nagy kitüntetést, melyben a parlament részesítette. Dolgozni fog az ország fejlődéséért és képviselni fogja a katolikus lakosságot nemzetiségre való tekintet nélkül és miután a kisebbségeknek megvannak a maguk képviselőik, ő egyházi kérdésekkel fog foglalkozni.

Dimitriu miniszter és Toni Hiescu alelnök köszönetet mondanak Cisar szavaiért, mire a szenátus megszavazta a vasuti államtitkárság megszüntetéséről szóló törvényjavaslatot.

Ma valószínűleg befejeződnék az igazolások és a felirati vita, mivel a felszólalók számát megszorítják és így a parlament esetleg már hétfőn délután megkezdheti a nyári szünetet.

hogy a Ford-ház pénze a zsidó ujjáépítésnél szerepeljen.

Megbízható forrásból jelentik még, hogy Hermann Bernstein publicistának Henry Ford elleni pere, amelyben Bernstein százezer dollárt követel, bíróságon kívüli elintézési nyert. Bernstein ügyvédje kijelentette, hogy Ford késznek nyilatkozott az eljárás költségeinek viselésére és arra, hogy a lehetőséghez képest meg fogja semmisíteni a „Dearborn Independent” mindazon példányait, amelyek Bernstein ellen rágalmakat tartalmaznak.

rus győzelem után hitelező országból adósszággá váltunk és új jövedelmi forrásokra letünk rántalva. A háborúig a gyöngén megszerzett idegenforgalom alig jelentett a mi népünk szempontjából jövedelmi forrást. A háború befejezése óta azonban a helyzet gyökeresen megváltozott. Ma Franciaországban az idegenforgalom az általános jólétnek egyik leglényegesebb forrása.

— Számszerűen hogyan alakult az utóbbi években az idegenforgalom?

— Az elmúlt évben Franciaországot egymilliónál több turista kereste fel. Egyedül Amerikából tavaly 220.000 látogató szállott

francia partra. Átlagban ezek közül minden turista ezer dollárt adott ki, ami együttvéve öt milliárd francia frankot (körülbelül 34 milliárd lejt) jelent. Angliából ez évben nyolcvanezren jöttek, Spanyolországból harmincezren, akik személyenként átlagban hatezer frankot hagytak az országban. 1926-ban a hollandiai vasutak kerek 60.000 vasuti személyszállító jegyet állítottak ki Franciaországra és a brüsszeli vasúttársaságok kimutatása szerint tízmillió frankra rug az összeg, amit a belga-francia személyforgalom az elmúlt évben eredményezett. Meg kell jegyezni, hogy ezek a számok a háború kezdete óta egyre növekvőben voltak.

— Mik az idegenforgalom szervezetei?

— Az állami szervezet az „Office Nationale du Tourisme” amely azonban nem rendelkezik olyan költségvetés fölé, amely képes lenne az idegenforgalmat irányítani és föllendíteni. Az igazi idegenforgalmi közületeket maga a nép teremtette meg, üzleti iniciatívákkal, ötletekkel és gyakorlati okossággal. Alapjában háromféle típusa van a francia idegenforgalmi egyesületeknek: 1. aktív turisztikai egyesületek, 2. állami turisztika és 3. a receptív turisztika egyesületei, amelyeknek feladata, hogy a szálló- és vendéglőtulajdonosok szempontjából kifogástalanul érezzék országunkban magukat az idegenek.

— A receptív turisztikának legfontosabb szerve az „Union des Federations des Syndicats d'Initiative”, amely állami szubvenciót élvez, anélkül, hogy az állam érintené függetlenségüket. Az uniónak mindenféle helyicsoportjai alakultak, amelynek tagjai az idegenek segítségére vannak. Ilyen helyicsoport körülbelül hétszáz működik az országban és számuk egyre növekedik. Ma már ott tartunk, hogy ezek az egyesületek bankokat léptettek életbe és nagy kölcsönöket folyósítottak, hogy ezeken az egyesületek szállodatulajdonos tagjait támogassák szállodáik rendbehozása céljából, a városoknak adott kölcsön pedig arra szolgál, hogy a nyilvános kerteket, színházakat hozzák rendbe. Az egyesületek célkitűzései közé tartozik továbbá a vámkézelés és a határokon való hatósági eljárás egyszerűsítésének a kormány-nál való kieszközölése. Egyesületeink ingyenes információkkal szolgálnak. A párisi központ az elmúlt évben 35.000 szóbeli és írásos információt adott és 50.000 könyvet, füzetet és térképet terjesztett.

LEGSZEBB

LEMEZEK

LEPAGE-nál!

— Pánamerikai kongresszus készül.

Washingtonból jelentik: Ez év folyamán Havannában pánamerikai kongresszus lesz. Coolidge elnök bejelentette, hogy a kongresszuson részt fog venni. Ebből a körülményből arra következtetnek, hogy az elnök nem zárkózik el attól, hogy az amerikai protektorátus alatt álló Kuba-szigetnek politikai statutumokat adjanak.

HUSZA

PÁRISBAN

ban és folyóiratok gesen készült sz. Az egyik pl. kö. vált módszere va gasztásához. A lentősebb franciá felületet, hogy művelődésünk a elica az orvosság. körkérés indítás feljegyzések par. Anatol France a runk és jövendő France attikai mára a mi művel korlátoltság; elm lementenedett cin geek felé eső tend — Anatol France filmben, melyhez Mindakettő a lá virágzása. A fel Mindakettő a felzása. Ugyanakkor napot és órát. A fel, vagy pedig m ott technikai műv jelentős. A kor sulyozza ki, amik mel lanszirozza ő nem egyéb, mint telenedés vállalás.

Az ilyen váda velődésének egyes művelődés egyes t gyakoriak. Kimond szetű vádakat mi uralkodó és term technikai elem nél görög kulturától s vérig humanista kul zard kétségtelenül v örül s ezért érthe dak... A legújabb kus művelődés, bá genek egymással, Nem lehet mindak külön... Mindaké Temperamentum é ben él igazabban humanista szellem kait. S még csak nem is elírás. Min keveredve van adv egészti lélek, ha v helyét s ebből a szekből természetét ellen — amelyikb

PAUL VALÉRY

a francia tudomán foglalta el az akad Az előbbi kérdésk elődje a 40 hall azonban megállapít sokkal óvatosabbá témáról mond s e jelenti egyuttal, a rát Paul Valéry; kének, kezeli.

Paul Valéry Nem oly apaditiku mabban beszél, hig hogy ma már vi csak sejtettünk. B ritják számunkra a eredmény származ hatatlan képerség gondolkodóknak és az intellektualekne vara időnk, ért nem is esoda, ha róla...

Az idő vonala kérdés folyamán — második helyre utat feltalálta. Az idő v záció, a rekordláz lettek. S ezekhez a közvélemény e m posodott. Am az

A FAMILIA kenyérrel magas táperejénél fogva 25% megtakarítás érhető el

HUSZADIKSZÁZAD

PARISBAN IS NYÁR VAN s a párisi lapokban és folyóiratokban is uborkaszegzon. Mesterségesen készült szenzációkkal telnek meg tehát a lapok. Az egyik pl. körkérdés. A körkérdés régi jó bevált módszere valamely kérdés mamauttá való dagasztásához. A „Les Marges“ körkérdése a legjelentősebb francia szellemekhez intézve, arra keres feleletet, hogy szellemtelenedett-e a világ, illetve művelődésünk a XX. században, s ha igen, mi ez elon az orvosság. A kétségtelenül érdekes és aktuális körkérdés indítékát egy Anatol Franceről megjelent feljegyzések passzusa adta. Ebben a passzusban Anatol France a teljes magvetés hangján beszél korunk és jövődők szellemi kultúrájáról. Anatol France attikai ranga és természetü szelleme számára a mi művelődésünk világa csupa lomosság és korlátoltság; elmechanizálódott ismétlés és elszellemtelenedett csinálmány, egyre alantasabb mélységek felé eső tendenciával. Különös kifejezésre jut — Anatol France előtt kulturánk e vonása — a filmben, melyhez újabban még a rádió társult. Mindakettő a hervadás és süllyedés tipikus kivirágzása... A film is és a rádió is, surrogatumok. Mindakettő a felületesség és laposság megnyilatkozása. Ugyanakkor azonban uralják a XX. századbeli napot és órát. A művészetek pretenziójával lépnek fel, vagy pedig művészeteket közvetítenek... Holott technikai mivoltukon kívül nincs bennük semmi jelentős. A kor mégis ezeket az álélelőnyeket hangsúlyozza ki, amikor magasztalja és frenetikus örömmel lauszírozza őket. Már pedig ez a magatartás nem egyéb, mint az egyetemes butulás és szellemtelenedés vállalása.

Az ilyen vádak és panaszok a XX. század művelődésének egyetemes jellege ellen, vagy csak a művelődés egyes tüneteivel szemben, meglehetősen gyakoriak. Kimondja és megállapítja az ilyen természetű vádak minden olyan szellem, amelyikben uralkodó és termékeny erővel él a régi, minden technikai elem nélkül való, eredeti gyökereit még a görög kultúrától szerzett művelődés. Az ilyen izzig-érig humanista kultúrájú szellem számára a XX. század kétségtelenül vizválasztó. Hasonló csak hasonlónak örül s ezért érthető az elzárkózás, érthetők a vádak... A legújabbkori művelődés és az a klasszikus művelődés, bár földalatti csatornákon összefüggének egymással, mégis élesen elváló külön területek. Nem lehet mindakettőben tartózkodni. Csak külön-külön... Mindakettő teljes világokkal szolgáló egész. Temperamentum és környezet kérdése, hogy melyikben él igazabban az ember... Anatol France a humanista szellemében áit s megvetette a technikait. S még csak nem is fogyatékos, nem is hiba, nem is elírás. Mindakét világ ma egyszerre, együtt, keveredve van adva... Mindenki boldog és teljes egészű lélek, ha valamelyikben igazán kifészkeli a helyét s ebből a megtalált, jól kihelyezkedett fészekből természetes a vádak kihangzása a másik ellen — amelyikben nem akadt a helyére...

PAUL VALERY, AKI MOSTANÁBAN lett a francia tudományos akadémia tagja, nem hiába foglalta el az akadémiában Anatol France helyét. Az előbbi kérdésről ugyanugy gondolkodik, mint elődje a 40 hallhatatlan közt. Valami különbség azonban megállapítható kettőjük közt. Paul Valery sokkal óvatosabban formulázza azt, amit erről a témáról mond s ez az óvatosság azt a fentartást jelenti egyúttal, amivel ezt a másik jellegű kultúrát Paul Valery, dacára izzig-érig humanista léleknek, kezeli.

Paul Valery finomabban is fejt ki észleleteit. Nem oly apaditukusan, mint France. S mert finomabban beszél, higgadtan is figyel. Meglátja pl. hogy ma már világosan látunk ott, ahol azelőtt csak sejtettünk. Beszél gépekről, melyek megtakarítják számunkra a gondolkodást s ebből az a nagy eredmény származik az emberre, hogy a kihasználhatatlan képességünk nem kell elsorvadniok. A gondolkodásnak és költőknek s ezek csatlósainak, az intellektueleknek kétségtelenül nem napos udvara idők, ezért azután — mondja Valery — nem is esoda, ha tücsköt, békát összekiabálnak róla...

Az idő vonala — nyilatkozott Valery a körkérdés folyamán — kétségtelenül az, hogy a gép második helyre utalja a fejet, mely tulajdonképpen feltalálta. Az idő vonala a mechanizálódás, a szenzáció, a rekordláz és az is, hogy mindezek fetisek lettek. S ezekhez természetesen tartozik, hogy a közvélemény e monoton tényezők kapcsán elapodott. Am az ember termelésében is általános

tűnet a tipizálódás és racionalizálódás folyamata. A szellem szabadalmazott tulajdonosai perze a kort ezek miatt hülyének és kiállhatatlanrak ítélik... Mások viszont védelmükbe veszik és úgy találják, hogy mindez átmenet, amivel szemben régi természetű ítéleteink hamisak s a legkevésbé sem tudható, hogy az emberiség minő új, nagy formáinak kiépüléséhez vezetnek. Azonkívül pedig, tulságosan saját ügyünk bírái is vagyunk, ha ebben a kérdésben ítélnék. S az ilyen bíraskodás mindig azt jelenti, hogy előítéleteink vannak... Már pedig az előítéletek zavarják a tisztánlátást...

Paul Valery kételkedik abban, hogy korunk művelődése tényleg szellemtelenedne... Ez a folyamat, a mai, a formák és tartalmak kicserélésének a kora, a többit pedig meg fogjuk vagy meg fogjuk látni... Vederemo...

AZ ELŐBBI, TIPIKUSAN EURÓPAI elmélkedéssel kapcsolatban említük meg, hogy vannak Amerikában jelntős súlyú szellemek, akiknek célkitűzése Európa, illetve a régi kultúra megtisztítása. Ezek a következőképp beszélnek:

„Várjatok csak... mi át fogunk jönni hozzátok. Egy új függetlenségi nyilatkozattal ellenetek és Európa ellen... Százötven évvel ezelőtt az amerikai köztársaság alapítói ünnepélyesen a következőket mondták: „Mi, Amerika tiszta puritán szellemei, elhatároztuk, hogy megtisztítjuk a világot. Ennek az elhatározásnak megerősítésére feltettük életünket, becsületünket, legszentebb vagyunkat.“

Igy beszélnek Amerika mai puritánjai is. „Európa népei — mondják — óvakodjatok.“ — Az európai „elszellemtelenedés“ kérdésében ők képviselik a védő, illetve a jövődő új álláspontját. (G. G.)

Curtea de Argesben requiem volt Ferdinánd király emlékére

Curtea de Argesben Ferdinánd király halálának kilencedik napján, ma requiem volt. A kegyeletes gyászistentiszteleten résztvettek az uralkodónáz tagjai, akik különvonattal jöttek Szinajából Curtea de Argesbe, a régenstanács tagjai, a kormány és a magas klérus. Mária királyné az uralkodó-család tagjaival együtt letérdelt királyi férje sirja mellett és mélyszégyes fájdalomba merülve imádkozott, majd hosszasan zokogott.

A requiemnek feltizenkettőkor volt vége, amikor a királyi család ugyanazzal a különvonattal tért vissza Szinajába, míg a kormány tagjai egyenesen Bukarestbe mentek.

Bukarestben is requiem volt reggel a patriarchátuson, amelyen jelen voltak a fővárosban tartózkodó miniszterek, képviselők, szenátorok és a hatóságok képviselői.

London nem lehet megvédeni egy ellenséges repülőátmadás ellen

Lesújtó eredménnyel végződött az első brit légi hadgyakorlat. Amerika elutasította Anglia genfi javaslatait

London, július 29. Tegnap este a brit külügyi hivatal Coolidge nevében táviratot kapott, mely szerint Amerika elnöke nem fogadhatja el Anglia genfi javaslatait, mert azok következtében az érdekelt nemzetek még nagyobb hajóhadat kényszerülnének építeni.

Az angol kereskedelmi minisztérium három új találmányu készüléket fogadott el, amelyek a tengeri hajókon automatikusan felfogják a

segélykérő vészjeleket. A kormány elrendelte, hogy a nagy hajók egy éven belül kötelesek valamelyik készüléket felszerelni.

London, július 30. Ma fejeződött be az első brit repülőhadgyakorlat, amely tudvalevőleg öt napig tartott. A hadgyakorlatok eredménye katonai körökben lesújtó hatást ért el, mert kiderült, hogy ellenséges repülőátmadás esetén London nem lehet megvédeni.

Suhancokból alakult utonálló-banda Berlinben nyílt harcba keveredett a rendőrséggel

(Berlin, július 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) Berlin egyik külvárosában, a Schöneberg-téren, ahol a mutatványos bódék vannak felállítva, különös uccai összetűzés játszódott le tegnap este. Néhány suhancból alakult banda több járőrelőt megtámadott, akiktől azután elrabolták értéktárgyaikat. Az egyik károsult értesítésére a legközelebbi őrszobából egy rendőrsztag vonult ki a garázdakodó suhancok elfogatására. A suhancok azonban a bódéváros-

labirintusának védelme alatt ellenállottak és több rendőrt késszurásokkal megsebesítettek. A szorongatott helyzetbe került rendőrök vészjelére riadókétségülttség vonult ki, amely azonban már többszáz főre szaporodott tömeggel szemben találta magát. Az erejében bizakodó csöcselék olyan fenyegető magatartással fogadta a második rendőrsztagot, hogy az kénytelen volt fegyverét használni. A levegőbe leadott sortűzre a tömeg szétszaladt.

Felülvizsgálják a rekvirált lakásokat és a rekviráló bonokat

(Cluj-Kolozsvár, július 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári vármegyei prefekturára ma a belügyminisztériumnak egy távirati endelete érkezett, amelynek értelmében a lakás-rekviráló vegyesbizottság statisztikát kell készítsen a rekvirált lakásokról.

A rendelet alapján a lakás-rekviráló bizottság felhívást bocsátott ki, amelynek értelmében mindazok, akiknek birtokában a vegyes rekviráló bizottság által 1923 október 5.-ike óta kiadott rekvirálási bon van, tartoznak a bonnal együtt megjelenni a megyei prefektúra helyiségében levő lakáshivatalban.

Abban az esetben, hogyha a rekvirálási bon

tulajdonosai távol vannak, a háztulajdonos vagy a ház bérlői tartoznak jelentkezni.

A rekvirálási bonok revíziója augusztus hó elsején kezdődik és augusztus 10-ig tart délelőtt 9 és 11 óra között.

A távirati rendelkezés nyugtalanságot keltett a ház- és lakástulajdonosok között, mert a rendelkezésben új rekvirálások előjelét vélték felfedezni. Hodor prefektus, aki a bizottságnak hivatalból az elnöke, kijelentette, hogy aggodalomra nincs ok, a rekvirált lakások és rekviráló bonok revíziója pusztán statisztikai célokat szolgál és a belügyminisztérium nem gondolt további lakás-rekvirálásokra.

**Fehér ugorkásüveg
liter e 5 lej
FISCHER-üvegudvar**

GE-nál!

is készül.
yamán Ha-
ez. Coolidge
zuson részt
arra követ-
ózik el at-
s alatt álló
at adjanak.

etó el

Szigoru ítélet a németországi szeszpanama-ügyben

A kereskedőket és vámiszívesítőket egyévig terjedő fogháza és 80.000 márkáig terjedő pénzbüntetésre ítélték

(Berlin, július 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) Öthónapi tárgyalás után ma hozták meg az ítéletet a szeszpanama-ügyben, amelynek főhőse egy Ruben nevű gyógyszerész volt. A tárgyalást Ruben távollétében tartották meg, aki megszökött. A meglehetősen szigorú ítélet a következő: Weber Hermann kereskedőt a jövővéki bevétel eltitkolása miatt hat hónapi fogháza és hatvan ezer márkáig terjedő pénzbüntetésre, Weber Henriket hat hónapi fogháza és huszezer márkáig terjedő pénzbüntetésre, dr. Kantrupot három

hónapi fogháza és ötezer márkáig terjedő pénzbüntetésre, dr. Salomi cégvezetőt három hónapi fogháza és tízezer márkáig terjedő pénzbüntetésre, Heinrich kereskedőt ezer márkáig terjedő pénzbüntetésre és kétezer márkáig terjedő pénzbüntetésre, Bodek vámfelügyelőt vesztegetési pénzek elfogadása miatt egy évi fogháza és 59.000 márkáig terjedő pénzbüntetésre, Enders vámiszívesítőt nyolc hónapi fogháza és 31.000 márkáig terjedő pénzbüntetésre, Waelsch vámhivatalnokot pedig kilenc hónapi fogháza és 84.000 márkáig terjedő pénzbüntetésre ítélték.

A bécsi szovjetkövet tiltakozó jegyzékét nyújtott át az osztrák kormánynak

Fan Noll volt albán miniszterelnök is résztvevő az igazságügyi palota osztrák osztrómában?

(Bécs, július 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) A bécsi szovjetkövettség ma tiltakozó jegyzékét nyújtott át az osztrák kormánynak, amelyben kategórikusan visszatartja Hartleb volt kancellár vádjait. Hartleb ugyanis az osztrák nemzetgyűlés egyik legutóbbi viharos ülésén, amelyen arról folyt a vita, hogy ki a bűnös a július 15-iki zavargásokért, többek között azt a bejelentést tette, hogy Lengyel és Rappaport. A berlini szovjetkövettség két magasrangú tisztviselője azért tartózkodott közvetlenül a zavargások előtt az osztrák fővárosban, hogy a bolsevista agitációt előkészítsék. A tiltakozó jegyzéknek komoly következményei várhatók.

A bécsi rendőrség ettől függetlenül tovább folytatja rendszeres akcióit a kommunista-otthonok ellen. A legutóbbi házkutatások során több külföldi munkást vettek őrizetbe, közöttük négy magyar, valamint több jugoszláv és olasz állampolgárt, akiket ki fogják toloncolni Ausztriából.

Bécs, július 30. A bécsi község tanács tegnap délután újra összeült. A közgyűlésen mindenekelőtt az újonnan alakult községi védőrség szabályainak ismertetése került felolvasásra. Mielőtt azonban az előadó felzárkózhatott volna, a keresztényszocialista és nagyméretű tanácsa-

gok éktelen lármában törtek ki. Fűtültek, sipoltak, doboltak, csegett-nyitogáltak és szinte kórusban pfuj! pfuj! kiáltásokat hangoztattak.

A rengeteg lármában az előadó szavai alig hallatszottak. Amikor végre nagynehezen elült a zaj és az előadó valahogy befejezhette beszédét,

Kunschak keresztényszocialista tanács-tag súlyos szemrehányásokkal illetve a szociáldemokrata párthoz tartozó Seitz polgármestert. Szerinte Seitz nem tartotta be azon ígértét, hogy a védőrséget csupán a veszedelem napjaira alakítják meg.

Kunschak beszédének elhangzása után újra heves lármá és zaj tört ki, a nagyméretű és keresztényszocialisták a közgyűlés egész tartama alatt élesen tüntettek a szociáldemokrata többség ellen.

Róma, július 30. A „Giornale d'Italia“ ma azt a feltűnést keltő hírt közli, hogy a bécsi véres tüntetések alkalmával Fan Noll volt albán miniszterelnököt is látták a tömegben. A lap szerint az albán exminiszterelnök is résztvevő az igazságügyi palota megostromlásában.

A cár zsidói Paleologue naplójában

Maurice Paleologue, Franciaország volt pétervári nagyköveteinek pompás naplója, amelyet tegnap számunkban méltattuk, többször érinti az oroszországi zsidókérdést is. Ez könnyen érthető, ha meggondoljuk, hogy a cári Oroszországban több mint 7 millió zsidó élt s önmérfogva a zsidóság az orosz államgépzetben semmiesetre sem volt elhanyagolható mennyiség. Paleologue állandóan és élénk figyelemmel kísérte az orosz zsidóság helyzetét, naplójában oldalakon keresztül foglalkozik ezzel a problémával és meghatározott sorokat szentel e sokmilliónyi zsidóság irtózatossá szenvedéseinek.

Az első érdemleges feljegyzés 1914 október 28-ikáról van keltező. A francia nagykövet ekkor a következőket jegyezte be naplójába:

(Százvezrek bolyongnak az országutakon)

A háború a lengyelországi és litvániai zsidók számára egyike a legkegyetlenebb megpróbáltatásoknak, amiket mindeddig elszenvedtek. Többszáz-ezren kézzel lenéztek voltak elhagyni tartózkodási helyüket. Síralmas kivonulásukat mindenütt megelőzte üzleteiknek, zsinagógáiknak, lakásaiknak kifosztása. Legtöbbjük tétován bolyong az országutakon, mint valami birkanyáj. A hadizónában nem mulik el nap, hogy ne akasztanak fel néhány zsidót, a kémkedés leghalványabb ürügye alapján.

Egy alkalommal — írja tovább Paleologue — Szaszanov külügyminiszterrel beszélgettem a zsidókérdésről és mindazokról a politikai, társadalmi és gazdasági problémákról, amelyekkel kapcsolatban van. Kérletem, hogy legyen annyira türelmes és annyira liberális a zsidókkal szemben, amennyire csak lehet.

(Amerika és az orosz zsidóság)

— Ugy beszélek Önnek, — mondtam neki — mint szövetségese. Az Egyesült-Államokban nagyszámú egy rendkívül befolyásos, rendkívül gazdag zsidó társadalom él, amely fel van háborodva, hogy Önök milyen helyzetben tartják az ő hitsorsosait. Németország nagyon kiaknázta ezt a vádat Önök ellen és ennek következtében mi ellenünk. Nos, nekünk nagy érdekünk fűződik hozzá, hogy megnyerjük a magunk számára az amerikaiak rokonszenvét.

1915 február 15-ikén a következő feljegyzést találjuk a naplóban:

(A lengyel bosszu)

Lengyelországról beszélgetek R... gróffal, aki tüzes nacionalista.

— Vallja meg, — mondom neki — hogy a lengyeleknek van egy és más okuk, hogy ne nagyon szeressék az oroszokat.

— Ez igaz, néha keményen bántunk Lengyelországgal... De ezt Lengyelország alaposan visszafizette.

— Hogy-hogy?

— Ugy, hogy ránszabadtotta a zsidókat.

Tény, hogy zsidókérdés Oroszországban csupán Lengyelország felosztása óta van. Mindaddig a cárizmus nem követett más politikát a zsidókkal szemben, minthogy kikérgette, vagy elnyomta őket. Ezekről a sommás módszerekről le kellett mondani, mikor kénytelen volt szabályozni az annektált területeken kifejlődött nagy zsidó hitközségek sorsát.

(A francia forradalom és az orosz zsidókérdés)

De miközben Lengyelország második felosztását előkészítették, II. Katalin cárnő váratlanul a szigorú és leigázás rendszerét léptette életbe a zsidók ellen, amely elől még ma sem szabadultak fel. 1791 december 23-ikán kelt ukázával megszüntette a települési zónájukat, eltiltotta őket a földműveléstől, beszorította őket a városi gettókba, végül felállította azt a gyűlöletes elvet, amely azóta is érvényben van, hogy tudniillik a zsidóknak minden tilos, ami nincs kifejezetten megengedve.

Paleologue nagyon érdekesen magyarázza meg a felvilágosodott Katalin cárnőnek érthetetlen zsidógyűlöletét. A cárnő tudvalegőleg szörnyen utálta a francia forradalmat, mert rettenetes fenyegetést látott benne minden trónra. Mikor a francia forradalmi nemzetgyűlés 1791 szeptember 27-ikén emancipálta a zsidókat, II. Katalin erre december 23-iki ukázával felelt, amelyet későbbi rendszabályok még súlyosbítottak.

Igy a sors irónikus játéka folytán, — fejezi be feljegyzését Paleologue, — a francia forradalom nemeslelkű kezdeményezése Európa másik részében az üldözések korszakát nyitotta meg, amely a leg-hosszabbak és legkeserveesebbek közé tartozik, amiket csak Izrael a századok folyamán megismert.

(A kovnoi tragédia)

1915 március 30-ikán újabb bejegyzés a zsidókról. Ismét a határmenti zónákról kiutasítottokról van szó.

Százezreivel lehet látni e szerencsétleneket a háború kóborolni, menekülni, mint a csorda, a kozák csapatok üldözése elől, vagy körülzárva vesztegelni a városok előtt, haldokolva az éhségtől, fáradtságtól és hidegtől.

És az orosz hadsereg soraiban 240 ezer zsidó katona van és mind derekasan harcol!

1915 július elsején ezt jegyzi be Paleologue:

Kovno város izraelita lakosságát, amely negyven-ezer főre rug, majus 30-án este értesítették, hogy 48 óra alatt el kell hagynia a várost. A kiűritésre, mint mindenütt, tragikus epizódok, aljas erőszakok, rablások és gyújtogatások adták meg a jelet.

Lengyelországból, Litvániából és Kurlandból a háboru eleje óta kitűzött és a legsötétebb nyomorúságba taszított zsidók száma meghaladja a 600 ezret.

(Friedmann képviselő Duma-beszéde)

1915 augusztus 8-ikán feljegyzi a napló, hogy Kovno város zsidó képviselője, Friedmann a Duma ülésén hatalmas beszédet tartott a barbár evakuálásokról. Ekkor a kikergetettek száma már elérte a 800 ezret. Friedmann többek között ezeket mondotta:

— Gyálatos dolog így megvádolni árulással egy egész fajt. Ilyen becstelen rágalom csak az önkényuralom országában keletkezhetett, olyan országban, ahol a zsidók a legelemibb jogoktól is meg vannak fosztva. Én szemébe mondom Oroszországnak, szemébe mondom a civilizált világnak, hogy a zsidók ellen hangoztatott vád aljas hazugság, amelyet azok találtak ki, akik a saját bűneiket akarják takargatni.

(Amihez nem szabad hozzányulni)

1916 szeptember 5-ikén Paleologue hosszabb megbeszélést folytat Neratov miniszterrel. Amerikának a háborúba való belépéséről van szó. Paleologue ezt mondja Neratovnak:

— Oroszország sokat tehetne az amerikai közönség utolsó habozásainak elosztatására és Amerika végleges megnyerésére.

— Mi tehetne?... Nem tudom.

— Elég volna kissé enyhíteni a zsidók elleni törvényhozásunkon; ennek igen nagy hatása volna Amerikára.

Neratov felkiált:

— Hozzányulni a zsidókérdéshez a háború alatt!... Lehetetlen... Az egész ország ellenünk fordulna. Ez pedig mérhetetlenül hátrányos lenne a szövetségre; mert legyen meggyőződve, szélső jobbpártjaink nyomában azzal vádolnák Franciaországot és Angliát, hogy titokban támogatják a zsidók követeléseit.

Paleologue hasztalanul kapacitálja orosz kollégáját, hasztalanul ostromolja meg a vezető köröket a zsidóság szenvedéseinek enyhítésére, mindenütt sikert fülekre talál. Be kellett következnie a nagy tragédiának, tengemnyi vérnek kellett kiömlnie, amely elsodorta helyükről a reakció várta és csak a forradalom hozta meg a zsidóság számára is sorsának enyhülését.

Kérem

MEGÉRKEZTEK!

MEGÉRKEZTEK!

Kérem

Mélyen leszállított áron **fest** tisztít, egyben ruháját molyment sít **Cink Cluj**

MEGÉRKEZTEK!

MEGÉRKEZTEK!

Kérem

Kérem

Kirakataim

Szabó Jenő

Kirakataim

megtéintését

női divat-különlegességek nagyáruházába, Cluj

a legújabb mintás és bordűrös

FRANCIA GRENADINOK

mintás gheorghettek, creppe de chinek és nyári ujdoncságok
dus választékban raktárra érkeztek.

Telefon **4-79**

Telefon **4-79**

megtéintését!

Polgárháboru előjelei mutatkoznak Írországban

Dublinba megérkezett az első külföldi diplomata

London, július 30. Írországban ismét polgárháboru előjelei mutatkoznak. Mintegy válaszul a dublini parlamentben benyújtott törvényjavaslatra, amely a köztársasági gárda feloszlását akarja kimondani, újult erővel megindult a sinnfeinisták szervezkedése. A dublini grófságban tegnap összeütközésre került a sor az ir katonák és a republikánusok között. Az összeütközés során mindkét részről számosan megsebesültek.

A rendőrség tegnap őrizetbe vette Donelli

és Merrigan köztársasági agitátorokat. Merrigan ellen az a gyanu merült fel, hogy ő gyilkolta meg O'Higgins ir igazságügyminisztert. Hír szerint a kormány rendkívüli intézkedéseket akar életbeléptetni.

Dublin, július 30. Csütörtökön este érkezett meg Amerika meghatalmazott követe a szabad ir állam fővárosába. Írország függetlenségének proklamálása óta ez az első eset, hogy idegen állam rendes diplomáciai képviselőt állított fel Dublinban.

A Palesztina-kormányának adják át a szuezi-csatorna fölötti felügyeletet

(Jeruzsálem, július 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) A palesztinai sajtó értesülése szerint a jövő esztendőben az angol kormány a szuezi csatorna ügyeit, amelyeket eddig az egyiptomi angol kormányzó kezelte, rábizzá a Palesztina-kormányra. A szuezi csatorna hivatalos vezetőjéül a Palesztina-kormány vasutügyi reszortjának vezetője, Hohus ezredes van kiszemelve.

E változásnak messzemenő politikai jelentősége van.

Anglia ugyanis végleg lemondott arról, hogy a szuezi csatornához kapcsolódó érdekeit Egyiptom felől védje.

Ezek szerint Angolországának fokozott érdeke, hogy Palesztinában, ahonnan a szuezi csatornával összeköttetésű ügyeket fogják irányítani, hű

és megbízható lakosság fölött rendelkezzen, amelyre nyugodtan támaszkodhatik.

A hirt megerősíti még Amery gyarmatügyi miniszternek Wedgwood ezredes interpellációjára adott válasza is. Wedgwood az alsóházban azt a kérdést intézte a miniszterhez, igaz-e, hogy a szuezi-csatorna fölötti felügyeleti jogot már át is ruházták a palesztinai vasutügyek vezetőjére. Amery erre azt felelte, hogy egyelőre korai erről beszélni,

de kijelentheti, hogy az erre vonatkozó tárgyalások megkezdődtek és folyamatban vannak.

A hiradás jelentősége főleg abból áll, hogy ezzel egyttal szertefoszlatja a Palesztina-mandátumnak Itáliára való átruházásáról szóló híreszteléseket.

A piaci árusítás ellenőre megcáfolja a »Natiunea« állítását, hogy a drágaságnak a zsidó kereskedők az okai

(Cluj-Kolozsvár, július 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) A napokban is foglalkoztunk azzal a drágasággal, amely a kolozsvári terménypiacon felütötte fejét s amely hovátovább elviselhetetlenül drágává teszi az amny is ezernyi nehézséggel küzdő középosztály életét. Megállapítottuk azt, hogy a termények és a gyümölcs drágasága indokolatlan, mert Kolozsvárt a közeli és távollevő falvak, de maga a város kertészete bőségesen el tudják látni a szükséges terményeikkel és így az áruzsora letöréséhez csupán a piaci árakat ellenőrző bizottság erőteljesebb és figyelmesebb intervenciója volna szükséges.

Ime, azonban cikkünk egészen más hatást váltott ki, mint aminőt mi eredetileg elképzeltünk. Ahelyett ugyanis, hogy az illetékes hatóságok intervenáltak volna, közbelépett a kolozsvári kormány félhivatalos »Natiunea«. A liberális lap meglehetősen terjedős bevezetés után hirtelen fordulattal ráeszmélt cikkében a piaci drágaság való okaira. Kik okozzák tulajdonképpen a piaci drágaságot? Hát természetesen, hogy a zsidók. Igaz ugyan, hogy a termény és gyümölcsárusoknak szinte 90 százalékát falusi és városi termelők teszik ki, akik között alig van zsidó. A másik tíz százalék a viszontelárusítóiból kerül ki és a zsidó kereskedők itt is csupán numerusz klauzuszban vannak képviselve.

Ez a való helyzet a kolozsvári piacon s miután ez a való helyzet, szinte természetes, hogy a »Natiunea« nem veszi figyelembe. Ezzel szemben elégikus hangon állapítja meg, hogy az utóbbi időben a piac teljesen elzsidósodott. És hogy a piacon azért olyan drága

minden, mert a zsidó kereskedők a kora hajnali órákban előzönlük a vasutállomást és Kolozsvár város vámpontjait és a vidékről érkező termelőktől, parasztoktól potomárokön vásárolják össze a terményeket, hogy azután egymással kaolizálva, fantasztikus nyereséggel adjanak tul az árukon.

A »Natiunea« végül is azt a megállapítást véli tenni, hogy Kolozsvár lakosága polgári gardák megszervezésére készül, amelynek az volna nemes feladata, hogy a vasutállomáson és a vámpontoknál gyülekező zsidó kereskedőket erőszakkal akadályozzák meg a behozott termékek megvásárlásában. Ime, ezt írja a kolozsvári liberális félhivatalos. A tényálladéknak leghalványabb ismerete nélkül.

Munkatársunk felkereste Petrisor szubkomiszárt, a rendőrség piaci árusítás ellenőrzésének vezetőjét, aki a következőket mondotta munkatársának:

— A »Natiunea« cikkében foglaltak nem fedik a való tényeket. Szó sincs arról, mintha a piaci árak drágaságát zsidó viszontelárusítók idéznék elő, annál is inkább, mert a piaci árusoknak csupán elenyészően kis százaléka zsidó. A drágaságokat inkább a kereslet és kínálat viszonyának kiegyenlítéslen voltában keresendő. Az idei mostoha időjárás miatt ugyanis nem jön megfelelő mennyiségű áru a kolozsvári piacokra és az egyre fokozódó kereslet következtében az árak erthetően felmentek. A rendőrség egyébként megtette az intézkedéseket a piaci árak letörésére.

Eddig a nyilatkozat, amelyhez ugy hisszük, minden kommentár fölösleges.

Pesti cégünk utján sikerült előnyös kötést szerezni és szálal az

összes világmárkás zongorákat

leszállított engros árban árusítom.

STERNBERG zongoranagyáruháza, ORADEA,
Bulev. Reg. Ferd. 14.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
 Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.
 Felelős szerkesztő: Marton Ernő.
 Az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

— A magyar csapat megnyerte a londoni nemzetközi sakkversenyt. Londonból jelentik: A Londonba küldött négy magyar sakkjátékos, Maróczy, Géza, dr. Nagy, dr. Vajda és dr. Steiner szivós küzdelem után megnyerte a londoni nemzetközi sakkversenyt tizenhat ország konkurrens csapata előtt. Ma lejátszották az utolsó partikat is és a zsüri kihirdette az ítéletét, amely szerint a sakkjátás világ-bajnokságát, az 1927-ben Londonban rendezett tornán a magyar csapat nyerte meg. A magyarok 40 pontot értek el, mögöttük a másodiknak helyezett Dánia 38 és féllel, a harmadiknak plaszirozott Anglia 26 és fél ponttal végzett.

— Megjelent a Mult és Jövő július havi száma. A gyönyörűen kiállított havi folyóirathoz közöljük a következő tartalmat: Dr. Kis Arnold: Vállon és Sziven. — Gyászbeszéd Mezei Ferenc dr., az Orsz. izr. iroda elnökének temetésén. — Nyílt levél Patai dr.-hoz Sándor Pál ügyében. — Az Uj Szentföldi honfoglalás heroikus napjaiból. — Katona Agostonné: Máglyán. — Artur Koestler (Tel Aviv): Miért küzd a Revizionizmus? — Dr. Vajda Ármán: Feidl L. H. — Bialik: Szombati ének. — Sternberger Marcel: Antwerpeni levél az antwerpeni Plantin Moretus muzeum biblijái. — Dr. Maurice Sabbe konzervator az Anwersi zsidók történetéről. — Cholnoky László: Lovagias ögy vér nélkül. — Sándor Berta: Zsoltár. — Aron Izsák első svéd zsidó önéletrajza (héberből Gömöri Manó) Lindenbaumné óbudai Fraandinger Sára: Testvéreim, Asszonyok, Leányok. — Dr. Hajdu Miklós: U. I. Jábeni védőbástyáról. — Izrael Zangwill: Meghalni Jeru-

Blatt harisnyái

a legjobbak - Cluj

zsálemben. — Tibor Dénes: Ford. — Dr. Winkler Ernőné: Munkácsi Noémi: Első utak, első lepte. — Dr. Fürst Aladár: Konstantinápolyban, az üvöltő Derviseknél. — Dr. Patai József: Válasz Sándor Pál válaszára. — Erdélyi hírek. — Tollhegyről. — Krónika és Szemle. — Zsidó humor. — Közgazdaság, stb., stb. Az ilusztris számot vasárnap, július 31-én küldi szét a Mult és Jövő romániai szerkesztősége Cluj Str. Reg. Maria 32. Az Mult és Jövő szerkesztősége közli, hogy augusztus 1—30-ig a hivatalos órák 8—12-ig lesznek megtartva.

— Eljegyzés. Weisz Katót Agrisról eljegyezte Weinberger Emil Dej. (Minden külön értesítés helyett.)

KAC—Brasovia 1:1 (1:0) A brassói csapat bemutatkozása sikerrel járt. A vendégek lendületes, szép futballt mutattak. Többiben veszélyesen támadtak, de akciójukat nem kísérte szerencse. A vezető gólt az első félidő 20. percében a Victóriából átlépett Molnár révén éri el a KAC, a Brasovia szünet után Geller I. tizenegyeséből egyenlítő. Czinczár Imre nagyon jó bíró volt.

A nemzeti bajnokság középdöntői. Aradon a Kinizsi és a kolozsvári Universitatea, Brassóban a Coltea és a bukaresti Unirea Tricolor méri össze erejüket. Az Universitatea valószínűleg nem fogja tarthatni magát a bajnokesapattal szemben, amelynek technikai és taktikai fölénye ezúttal is biztosítani fogják számára a győzelmet. Annál hevesebb küzdelem készül Brassóban, ahol teljesen nyílt lesz a harc az ellenfelek között. Ennek a mérkőzésnek a győztese egyúttal a bajnokság második helyére kvalifikálja magát.

Nyári ujdonságok

Mindig a lelegegásabb, legfinomabb és legolcsóbb az

Grenadinok

AU PRINTEMPS

Mátyás király-tér 18. a Központi szálloda épületében

Meghalt Robert de Flers, a modern Franciaország legnagyobb bohózatírója

(Páris, július 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) Robert de Flers, a hírneves francia vígjátékíró, aki néhány nappal ezelőtt influenzában megbetegedett, tegnap Strassburgban meghalt.

Robert de Flers a modern vígjáték egyik legkiválóbb reprezentánsa volt. Ötvenöt évet élt és Cailavettel társulva szerette a világ összes jobb színpadán bemutatott bohózatokat és vígjátékokat. Ezek közül legnagyobb népszerűsége tette szert a „Miguette” és „Le roi” című darabjai. L. mairói képességeit Victor Sardou fedezte föl benne, aki erősen tá-

mogatta és később leányát is férjhez adta Robert de Flershez. A nagy francia vígjátékíró halála után az Akadémia megüresedett tagságát vejevel töltötték be. Egyidőben Francis de Croisset-tel hármasban szerették nagysikerű bohózataikat.

A háboruban az első sorokban harcolt és később Berthelot vezérkarához osztották be, 1917-ben a generállal együtt Romániába jött, ahol a király fogadta. A békeszerződés megkötése idején erős szószólója volt Románia érdekeinek és nem mulasztott el egyetlen alkalmat, hogy Romániáért sorompóba ne lépjen.

Döntő fordulat előtt áll a genfi konferencia

(London, július 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) Chamberlain külügyminiszter ma délután hosszú sifirozott táviratot kapott Bridgeman tengerészeti minisztertől Genfből. Chamberlain azonnal összehívta a minisztertanácsot, ami meglehetősen nehezen ment, tekintettel arra, hogy a kormány több tagja már megkezdte nyári szabadságát. A genfi távirat tartalmáról és a minisztertanács tárgyalásairól semmi sem szivárgott ki. A Downing Streeten csupán annyit mondtak az újságíróknak, hogy Genfben komoly akció indult meg a konferencia fiaskójának elkerülésére.

Genből jelentik: A tengeri leszerelési konferencia döntő fordulat előtt áll. A három fődelegáció holnap délelőtt ismét együttes ülést tart, feltéve, hogy addigra megérkeznek Washingtonból az amerikai kormánytól a tegnapi átnyújtott angol javaslatokkal kapcsolatos irat-

instrukciói. A konferencia hétfő délelőttre kitűzött nyilvános teljes ülését illetőleg beavartott genfi politikai körökben az a nézet uralkodik, hogy ez lesz az utolsó ülése a három nagyhatalom tengeri leszerelési konferenciájának.

Meglepetések természetesen nincsenek kizárva. Amennyiben a cirkálók kérdésében mégis csak létrejönne a megállapodás, úgy a hétfőre tervezett teljes ülést ismét el fogják halasztani. A japán delegáció minden igyekezete odairányul, hogy a cirkálók számanak kérdésében megegyezést hozzon létre Anglia és az Egyesült Államok között. A tegnapi átnyújtott angol javaslatok egyébként az amerikai delegáció körében nagyfokú csalódást keltettek, s az amerikaiak számolnak azzal, hogy a konferencia eredménytelenül fog végződni.

A helyzet kulcsa mindenesetén Washington kezében van.

— Elmarad az Özönvíz premierje. Megírta az Uj Kelet, hogy a Magyar Színház drámai együttese megkezdte a próbákat A. Berer szenzációs darabjából, az Özönvíz-ből, amelyet Szabó Imre dolgozott át magyarra. A darab premierje hétfő este volt kitűzve. A színház azonban úgy határozott, hogy ezt a rendkívül érdekes drámát csak a jövő szezonban fogja bemutatni és hétfőn este a Vasgyáros-t hozza színpadra Beregi Oszkár vendégjátékával.

Blatt harisnyái

a legolcsóbbak - Cluj

— Verseny Jó Fülöp órájáért. Münchenből jelentik: A müncheni ipari kiállítás egyik legértékesebb darabja az az állóóra, amelyet 1430-ban készített Jó Fülöp burgundi herceg. Az óra értékét már eddig is több millióra becsülték, azonban most egészen különös körülmények folytán, az értéke magasra felszökött. Morgan alkudott ugyanis az órára, de sikertelenül. Ennek következtében az amerikai milárdosok között valóságos verseny indult meg, hogy ki tudja megszerezni az óráknak ezt az inkunabulumát.

Emésztési nehézségek, gyomor-fájás, gyomorégés, rosszullet, fejfájás, szemkáprázás, idegizgalmak, álmatlanság, gyengeségi állapotok, munkaképtelenség esetén a természetes „Ferenc József” keserűvíz megszünteti az emésztési zavarokat, a vérkeringést helyes utra tereli, felfrissíti a szellemet és egészséges álmod hoz. Az egyetemi klinikákon végzett kísérletek bizonyítják, hogy alkoholisták a Ferenc József víz használata folytán éhségérzetüket majdnem teljesen visszaszerezték. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

SPORT

Haggibbor—Brasovia. Ma délután 6 órakor a városi sporttelepen kerül lejátszásra az a mérkőzés, amelyre a Haggibbor csapata momentán legjobb erővel fog felvonulni. A kolozsvári zsidó csapatot az utóbbi hetekben a körülmények szerencsétlen összejátszása számos elsőrangú játékos elvesztésével sújtotta. Egyesek távozásra kényszerültek, két-három játékos családi okok miatt volt kénytelen távolmaradni klubja mérkőzéseitől. Ebben rejlett a magyarázata a Haggibbor együttese által az utóbbi időben elért viszonylagosan gyenge eredményeknek. Az egyesület vezetősége erőteljes reorga-

Blatt harisnyái

a legtartósabbak - Cluj

nizálási akciót indított be, a csapatot régi játékosok bevonásával és a megfelelő ifjúsági erők felhasználásával tették haroképessé és az csapat, amely a nagy játékerőjű Brasoviával szemben a tűzvonalba megy, minden bizonnyal meg fogja becsülettel állani helyét. A Haggibbor összeállítását a következő lesz: Rosenfeld—Wesel, dr. Hirsch—Noé, Keményi, Ordentlich—Hegedüs, Szilágyi, Farkas, Fahn, Rosenfeld II.

Lábizzadástól olcsón és biztosan szabadul, ha lábvizébe PEDISAN lábsót kever

MORAVETZ
TIMISOARA: MINDEN ZENEMŰVEI-GYORIAN
OLCSÓN ÉS PONTOSAN SZÁLLIT!

Hirdessen az Uj Keletben

Grenadinok

AU PRINTEMPS

Mátyás király-tér 18. a Központi szálloda épületében

K

Adó

A biztos

(Bucuresti tudósítójától.) legutóbbi ülés téseket hozott sáról. Ezeket rium azonnal ságokhoz. Egy ságnak végre tisztázni

amelyet egyes helyzetével ve legfelsőbb fóru biztosító társ tekinteni és il lehet a tiszta tositó intézete kell tekinteni, fizetnek. Az tartalékolttó jelzálogi uton, révén, nem te 18 százalékos hogy tulajdoni mig a tőkék g végzik. Ennek ságok által bán tőkékől száru nokra vonatko adóztatni és az egyszer tatott jöve

Visszaeset után a belföld szint az angol kereslet megcs lemorzsolódása jelentékeny, a ajánlatok vanu fogyott ország Külföldről jófo több mint 200 62 kilós négy 66 kilós kétsz ban alig van lej között moze a regátban sol vett spekuláci nincs érdeklő 61—62 ezer 49 ezer lej, 64 ezer lejjel Ausztriába

forgalomba. linges bankjeg osztrák kormá uj 5 schillinge mert a jelenle teni a 20 schi 50 schillingese jelenleg forgal sérül is, erre a év elején kerü

Megszigor zését. Bukare leküzdéséről sz egyesbizottság rium delegátus mivelésügyi és képviselői is, megállapítottál módozatait, va amelyekkel ne adózatlanul k való felhasznál kifolyólag a pénzügyri sze szigorubb módo szesszel történő ben a kincstári egészségügyi bi

Közgazdaság

Adó szempontjából a biztosító intézetek nem tekinthetők bankoknak

A biztosítók egyenesadója 18 százalék helyett csak 16 százalék. A legfőbb adóügyi bizottság újabb döntései

(București-Bukarest, július 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) A legfőbb kincstári bizottság legutóbbi ülésében újabb elvi jelentőségű döntéseket hozott az adótörvény helyes alkalmazásáról. Ezeket a döntéseket a pénzügyminisztérium azonnal továbbította a pénzügyigazgatóságokhoz. Egyik legfontosabb döntése a bizottságnak végre

tisztázni fogja a biztosító intézetek adóügyi helyzetét,

amelyet egyes pénzügyi hatóságok a bankok helyzetével vett azonosnak. Ezzel szemben a legfelsőbb fórum döntése kimondja, hogy a biztosító társaságokat nem lehet bankoknak tekinteni és ilyenformán az egyenesadójuk sem lehet a tiszta jövedelem 18 százaléka. A biztosító intézeteket kereskedelmi vállalkozásoknak kell tekinteni, tehát 16 százalékos egyenesadót fizetnek. Az a körülmény, hogy a biztosítók tartalékokat gyűmölcsöztetik is, akár jelzálogi uton, akár pedig bankszerű operáció révén, nem teszi indokoltá ezen társaságoknak 18 százalékos adóval való megrovását, mint-hogy tulajdonképeni céljuk mégis a biztosítás, míg a tőkék gyűmölcsöztetését csak mellékesen végzik. Ennek következtében a biztosító társaságok által bármilyen módon gyűmölcsöztetett tőkékből származó jövedelmet az ingó vagyontokra vonatkozó intézkedés szerint kell megadóztatni és

az egyszerű ilyen alapon már megadóztatott jövedelmet levonásba kell helyezni

Visszaesett a kukorica ára. Tiznapos hossz után a belföldi gabonapiac ellanyhult, amit részint az angol font esésével, részint a külföldi kereslet megcsappanásával indokolnak. Az árak lemorzsolódása ezért különösen kukoricában jelentékeny, amelyre már 47-48 ezer lej ajánlatok vannak, miuthogy a készletekből kifogyott országreszek szükséglete is megcsappant. Külföldről jőformán egyedül Bécs vásárol, amely több mint 200 vagon árut vett fel tegnap. A 62 kilós négyszázalékos rozs ára 61 ezer lej, a 66 kilós kétszázalékosé 64-65 ezer lej. Buzában alig van kereslet, az árak 78 és 83 ezer lej között mozognak minőség szerint. Különösen a regátban sok ember ment tönkre, aki babot vett spekulációra, mert bab iránt egyáltalán nincs érdeklődés. A bab hivatalos árjegyzése 61-62 ezer lej, a 44 kilós ötszázalékos zabé 49 ezer lej, a 72 kilós háromszázalékos árpát 64 ezer lejjel kínálják vagontételben.

Ausztriában új bankjegyeket hoznak forgalomba. Bécsből jelentik: Az új 10 schillinges bankjegyek forgalombahozása után az osztrák kormány elhatározta, hogy októberben új 5 schillinges bankjegyeket is fog kibocsátani, mert a jelenlegieket könnyen össze lehet tévesztetni a 20 schillinges bankjegyekkel. Szó van új 50 schillingesek kibocsátásáról, sőt az összes jelenleg forgalomban levő bankjegyek kicseréléséről is, erre azonban valószínűleg csak a jövő év elején kerül sor.

Megszigorítják a „fekete”-szesz ellenőrzését. Bukarestből jelentik: A borhamisítás leküzdéséről szóló törvény revíziójára kiküldött vegyesbizottság, amelyben a pénzügyminisztérium delegátusain kívül helyet foglalnak a földművelésügyi és közegészségügyi minisztérium képviselői is, tegnap ülést tartott. Az ülésen megállapították a törvény életbeléptetésének módjait, valamint azokat az intézkedéseket, amelyekkel meg fogják akadályozni a gyárból adózatlanul kikerülő szesznek borhamisításra való felhasználását. A bizottság határozatából kifolyólag a szesziparban alkalmazott összes pénzügyi szerveket felszólították, hogy a megszigorabb módon akadályozzák meg a „fekete”-szeszrel történő borhamisítást, amelyért különben a kincstári büntetésen kívül külön közegészségügyi bírság is jár.

a kereskedelem üzéséből származó jövedelem megállapításakor, nehogy a társaságok kétszeres megadóztatás alá essenek.

Az amortizálások levonásba helyezésére vonatkozólag a bizottság két döntést is hozott. Az egyik döntés azokra a kereskedelmi és iparvállalatokra vonatkozik, amelyek a háboru alatt károkat szenvedtek. A bizottság szerint

a háborus károk amortizálását nem lehet az adókievetéshez készített évi mérlegekben szerepeltetni,

minthogy a leírásra kerülő károk nem abból az évből származtak, amelynek üzleti eredménye megadóztatásra kerül. A vállalatoknak azonban joguk van bírói döntés alapján és az állami költségvetés előirányzatához képest kártérítést követelni.

A másik döntés a mozifilmekre vonatkozik, amelyek hamar tönkremennek és így nem sokáig szerepelnek a vállalat aktívái között. Ezért a bizottság megengedi, hogy az ilyen módon előállott veszteségeket minimálisan három év alatt amortizálják.

Az évi amortizációs kvóta filmeknél legfeljebb 33 százaléka lehet a leltárban szereplő vételárnak.

Ezzel a döntéssel a bizottság lényegesen módosította az 1925 július 11-ikén kelt 150. számú „Monitorul Oficial”-ban megjelent hasonló vonatkozású határozatát.

Szabadságra megy a pénzügyminiszter. Bukarestből jelentik: Bratianu Vintila pénzügyminiszter a hét elején szabadságra megy és szokásos kurájára a franciaországi Royatba utazik. Távollétében Duca belügyminiszter fogja a pénzügyi tárca vezetését ellátni.

A vasúti kölcsönkocsik kezelése és felhasználása. Az államvasutak vezérigazgatósága által kiadott legújabb rendelet értelmében a CFR által bérelt külföldi kocsik kezelése és díjazása azonos szabályok szerint történik, mint azoké a vagonoké, amelyeket magánfelek és üzemek kértek kölcsön külföldről, de azzal a különbséggel, hogy az ilyen kocsik behozatalához nem kell külön engedély, mert erre vonatkozólag már generális megállapodás jött létre a CFR és a MAV között. A belföldi magánvasutársaságok parkjához tartozó kocsik a CFR és az illető társaságok között fennálló megállapodás intézkedései alá esnek. A magántársaságtól kölcsönvett vagonokat tehát ugyancsak az igénybejelentések sorrendjében lehet kiosztani és áruval megrakni. Az ilyen kocsik után nem kell többé a kilométerenkénti háromlejes díjat fizetni.

Mérnöki műszerek

LEPAGE-nál, CLUJ

Kérjen ajánlatot!

Gummi

óvszerek

JUNO

illatszertárban

Cluj, Strada Iorga 5. (Jókai-u.)

Dr. Gideon-Bierer ortopéd-sebészeti intézete Cernaui, Strada Română 21

Az ortopéd sebész-specialista hosszú ideig Lorenz bécsi professzor klinikáján volt műtörvos. Velezületett és szerzett deformációk műteti és konzervatív kezelése, ugyanint derék-, láb- és nyakizületi ficamok. X és O hátgerincferdülések, izületi merevség és bénulások utáni következmények stb. Zander-terem, ortopéd torna és masszázs. Műterem, amelyben járó és rögzítő készülékek, lúdtalpbetétek és sebkötések készülnek.

Tőzsde

Az utolsó miatt kifejlődött élénk forgalom ellenére a piac lanyha volt, élénk kínálattal.

Egyesült Közgazdasági és Értéktőzsgbank Rt. jelentése		Valutapiac 1927 július 30 (Rador)							
Devizák	Kolozsvár	Zürich		Páris	Buka- rest	Buda- pest	Bécs	Prága	New- york
		nyitás	zárlat						
Zürich	3165-3175	—	—	491 ³ / ₄	—	—	—	—	1926
Newyork ..	164-164 ¹ / ₄	519 ¹ / ₄	519 ¹ / ₄	2554	—	—	—	—	—
London	798-800	252137	252137	12405	—	—	—	—	48562
Páris	645-650	2033	2033	—	—	—	—	—	391 ¹ / ₂
Milano	900-905	2826	2824 ¹ / ₂	139	—	—	—	—	544
Prága	486-488	1539	1539	—	—	—	—	—	—
Budapest ..	2865-2875	9052 ¹ / ₂	9052 ¹ / ₂	—	—	—	—	—	—
Belgrád	—	913 ¹ / ₂	913 ¹ / ₂	—	—	—	—	—	—
Bukarest ..	—	316	317 ¹ / ₂	1560	—	—	—	—	—
Varsó	—	58	58	—	—	—	—	—	—
Bécs	2310-2320	7307 ¹ / ₂	7307 ¹ / ₂	—	—	—	—	—	—
Berlin	3915-3920	123 ¹ / ₂	12347	—	—	—	—	—	—

Száz lej árfolyama: Zürich (utó) 317¹/₂, Páris 1560, Budapest —, Bécs —, Prága —.

SZINHÁZ - MŰVÉSZET

MAGYAR SZINHÁZ

A színházi iroda közleményei

Beregi Oszkár a jövő hét két estéjén föllép. Az a rendkívüli siker, ami a Beregi Oszkár vendégjátékait kísérte, arra indította a Magyar Színház igazgatóságát és a művészt, hogy a jövő hét két estéjén újra föllépjön vendégként. Első föllépése hétfőn lesz a Vasgyáros-ban, amelynek címszerepét fogja játszani. Claire Poór Lili lesz. Bucsuföllépése pedig kedden lesz, amikor a Kuruzsló címszerepét fogja játszani. Mind a két előadásra már most megválthatók a jegyek.

Utolsó előadások. A Beregi-esték után már csak három előadást tartanak a Magyar Színházban, azután következik a nyári szünet. Szerdán a Csókos asszony-t adják s ennek az előadásnak keretében lép fel ez évadban utoljára Lengyel Irén. — Csütörtökön este a Párisi kirakat-ban bucsuzik a közönségtől Neményi Lili, pénteken este pedig a Szomorúságának énekésében lesz Forgács Sándor bucsuföllépése.

MŰSOR:

Vasárnap 5 órákor: A Noszty fiu esete Tóth Marival. (Mérsékelt helyarákkal. Sorozatszám: 424.)
Vasárnap este fél 9 órákor: Cirkuszhercegnő. (Tolnay Andor bucsuföllépésével. Lengyel Irénnel, Ihász Aladárral. Sorozatszám: 425.)
Hétfő: Vasgyáros. (Beregi Oszkár vendégjátékával, Poór Lili föllépésével. Sorozatszám 426.)
Kedd: Kuruzsló. (Repriz. Beregi Oszkár bucsuföllépésével. Sorozatszám 427.)
Szerda: Csókos asszony. (Lengyel Irén utolsó föllépése ez évadban. Neményi Lilivel, Ihász Aladárral. Sorozatszám 428.)
Csütörtök: Párisi kirakat. (Neményi Lili bucsuföllépése. Sorozatszám 429.)
Péntek: Szomorúságának énekese. (Az évad utolsó előadása. Forgács Sándor bucsuföllépése. Sorozatszám 430.)
Szombattól kezdődőleg: Szünet.

Hölgyeim! Előrehaladt idény miatt minden elfogadható áron árusít az
Ideal kalapszalonn
a legújabb filz kalapok óriási választékban és átmeneti árakban Cluj, Regele Ferd. 8.

Nyíltér

E rovatban közltekért a szerkesztőség semminemű felelősséget nem vállal

Értesítjük t. vevőközönségünket, hogy szününk kizárólagos eladásával a **COMMERCE DE CHARBON, Oradea, Str. Iosif Vulcan 11.** céget bízunk meg s rendeléseket csakis e cég megbízottja van jogosítva felvenni.

Asociația Minieră de Cărbuni din Valea Agrașului
Egrevyölgyi Kőszénbánya Társulat
Jibou

Cluji megbízottunk **WERTHEIMER FÜLÖP**
Str. Decebal 7. Telefon 66.

Commerce de Charbon, Oradea

Gyermekének

könyvet vegyen vizsga-ajándékkul. 10 zsidótárgy könyvet 120 lejért.

Dániel könyve magyar fordításban. — Kiss József regénye: Jokli. — Zengő hárfá, (verses könyv). — Sokolov: Uj zsidó. — Panet: Utazásom a Szentföldön. — Marton: A zsidó nemzet Erdélyben. — Kabbalisták és csodatevők. — Gorelik: Cion és gólsz. — Palesztinai utmutató. — Tóra és cionizmus.

Leszállított áron kaphatja a következőket:

Heine: Bacharachi rabbi (75 lei helyett) 55
Fürth M.: Gyuri gróf (mesék és elbeszélések zsidógyermek részére) (75 helyett) 55
Silbermann: Egy zsidó gyermek története (80 lej helyett)..... 50

Az olcsó könyvesoport és a három leszállított áru könyv együttes ára 260 lej és portóköltség.

Megrendelhető: Uj Kelet könyvosztályában

APRÓHIRDETESEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Allástkeresőknek 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelzés levelet csak ugy továbbítunk ha portóbélyeg mellékelve van. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.

Intelligens perfektül szimoló, megbízható zsidó-leányt keresünk, háztartással kapcsolatos üzlet önálló kezelésére. Személyzetel együttes munkásságot kívánunk. Elek tejüzeme, str. Sulutiu (Vizucca) 8.

Bőrszakmában teljesen jártas fiatal segéd szombat betartása mellett állást keres. — Ajánlatokat Basch Viseul de sus címre kér. 2946

Középkorú izr. urinő kisebb családdal, magányos urhoz házvezetőnek ajánlkozik. Gyermek mellé is menne. Beszél magyarul, németül, románul. Özv. Groszné Timisoara. (Belváros) Szerb-u. Erzsébet-udvarban.

Marosvásárhelyen iskolás leányt, ki a nyilvánosságot nyert francia iskolába járna, teljes ellátásba elfogad zsidó uri család. Francia társalgás, zongora használat. Cím: Franco-Romana Biztosítónál.

Dejen Birónál selymek, vásznak, férfi női különlegességek. Intézeti növények részére előírtos kelengyék melyen leszállított áron kaphatok.

Perfekt német-magyar levelező (lehet nő is) nagy vállalathoz kerestek. Gyorsírók előnyben. Ajánlatok eddigi működés és fizetési igény megjelölésével. „Önállóság” jeligen Lloy d-express Cluj, Str. Radu 9 továbbít.

Dejen

női és férfi szabókellékek nagy választékban. Női opál nadrág-kombine 195 lejtől, női cérna fátyolharisnya minden színben 85 lejtől és gyermek intézeti ruháink melyen leszállított áron kaphatok

Wolf
harisnyakirálynál
Dejen

A v. Kajántó-ucca 21. sz. alatti PREDEAL-szállodát átvettem és

„EURÓPA” szálloda és étterem

cég alatt augusztus 1-én megnyitom! Tiszta és olcsó szobák, kitűnő ételek és italok. Szíves látogatást kér: FEUERLICHT JÓZSEF

A város centrumához közel (villasorban), több mintegy holdas nemes gyümölcsösökkel levő gyümölcsös, villany és vízvezetékkel ellátva. Jutányos árban eladó. Értekezni lehet Csernánál, Nagyszamos-ucca 12.

Kereskedelmi gyakorlattal bíró, jömegelemző elektromérnököt vagy technikus rádió ismerettel keres előkelő erdélyi vállalat. Részletes ajánlatot, Önálló munkaerő jéjére Lloy d-express, Cluj Str. Radu 9 továbbít.

Géphimzést olcsón vállalkoz. Házhoz is elmennék. Vasut-utca 1. — Jammer Szerén.

Hunwald

Cluj, Str. Vlahuta (volt Bolyai-u.) 3. Telefon 147

Üvegcsiszoló és tükrögyár. Táblaüveg raktár és üvegezési vállalat. Hibás tükrök újrafoncsorozása. 1007

Hajhullás

és hajkorpa ellen legjobbját az „Egger-Petrol” Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában

Redőny és kályhagyára

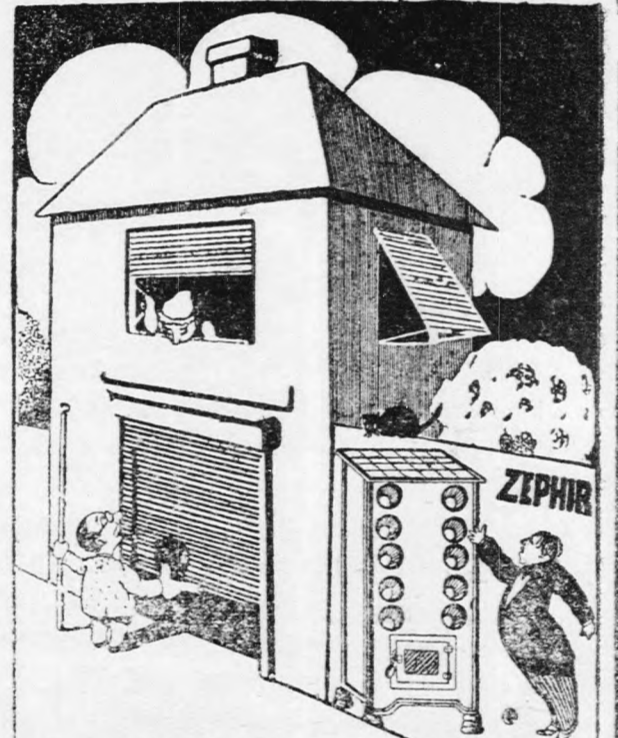
Szántó Dezső és Fia

Oradea, Str. Marasesti 8.

Acéllemezzel redőnyök, esslingeni faredőnyök. Napellenző szerkezetek, szabadalmazott

„ZEPHIR” kályhák

Redukált árak. Kérjen árjegyzéket.

Szalmaszál

(papirburkolattal)

1000 drb. Lei 240

BOROS papirkereskedés, CLUJ

Hornycserepet

legjutányosabb árban promt szállításra ajánl

Kolozsvári Agyag- és Kőipari Rt.
Cluj, Piața Unirii 20

Szenzációs könyvujdonság!

H. G. WELLS

A művészetek fejlődése a legrégebb időkől a mai napig

Ára félbörkötésben 640 lei.

Kapható az Uj Kelet könyvosztályában

Hirdessen az Uj Keletben

3 könyv:

Dr. Philipp Paneth érdekes, vonzó könyve a néhai nagy erdélyi országos fő rabbi: **Maré Jecheskel** életéről és családjának elágazásáról a mai napokig. Egyben felöleli az egykori erdélyi zsidóság történelmét,

Rabbenu Jecheskel

Ára füzve 175 lei, kötve 225 lei.

Leopold Hichler:

Der Sohn des Moses Mautner

Regényes történet a bécsi zsidók életéből.

Ára füzve 135 lei, kötve 185 lei.

Hatvany Lajos:

Urak és Emberek

(Két kötetben.) Regény a 18—19. század magyar zsidójának életéből. — Ára 510 lei.

Kaphatók az Uj Kelet könyvosztályában

Prima tüzfát

legjutányosabban házhoz szállít FISCHER fatelep, Cluj, Piața Gării No 2.

Telefon 1300

Telefon 1300

Szerkesztőség, Kiadóvállalat és nyomda
Cluj-Kolozsvár, Str. Pop (Brassai-utca)
Telefon:
Szerk. és kiadóhiv. 9-77

Es. N. Sz. — — —
Egy es szám ára
három és vidéke
Erdélyben is

1927 augusztus

A szeg

A mi fülünk hoz a táviró. A hatalmas angol língvistikai világbirodalom számos angol és magyar nyelvű és megszámálható öreg napjaira végcsatáiról és háttéréről ember akarja leellenőrizni, hiszen az egy államférfiut erdőn-dag évtizedes politikai visszavonulás csak az, hogy lordok okoz a magánproblémája. Nem van szó, mint arminesen pénze ahhoz maganzóképen élje

Ez korántsem komoly dolog. Oxfordban keresztes kezében nincs annyi pénze, gondtalanságát bírált a volt indiai alkalmi lord pénzügyi helyettesi ívet köröz szerepet játszottak életében, hogy ne a politikai élettől

Az angol politikai mondva, Reading megtele. Barátok és akik ellen haraguk módján maguk ajándékból. E jelezéregényiségeink zervatívok legjeles, a maguk jegyz

És ennek a szöveg túlnyulik a pártok ellentéteken, meg mert a nemzeti személyének szól szimbólumnak, a milliárdokat kezelte felett dönt, de ő pében egy pillanatra gény és puritán ügyeinek intézése hogy a maga ziláltszedje és amikor után, amely munkakizárólagosan a bi nyugalombavonulás arra, hogy elfelejtse eszközöket, amely

Szobrot kellen puritán és szegény Angliát és az anglokkal a váddal, hős érdekeit szerdest aszerint bírhaszna belőle.

Lehet, hogy a lett üzleti érzékek akkor legalább oly az ódon és tradíció igyekszik is megmódjából lelkiismeret

De Angliában, nagy ügyet Oxford Meghatottság nélkül Asquit magánvagy nek utolsó stációja